

NACIONALINĖS MOKSLO PROGRAMOS „SOCIALINIAI IŠŠŪKIAI
NACIONALINIAM SAUGUMUI“ PROJEKTO

**„Tarptautinė socialinio tyrimo programa: Lietuvos socialinių problemų
stebėseną (ISSP-LT)“**

Projektą finansuoja Lietuvos mokslo taryba (sutarties Nr. SIN-07/2012)

***Seminaras - diskusija „Lietuvos socialinių
problemų stebėseną“***

Lietuvos socialinių problemų stebėseną: projekto pristatymas

dr. Eglė Butkevičienė, KTU Politikos ir viešojo
administravimo institutas
2012 m. spalio mėn. 19 d.

Kas yra ISSP-LT?

**Tarptautinė socialinio tyrimo programa:
Lietuvos socialinių problemų stebėseną**

Projekto tikslas - tęsti ilgalaikę socialinių problemų stebėseną įgyvendinant Tarptautinę socialinio tyrimo programą (ISSP) Lietuvoje.

**Tarptautinė
socialinio
tyrimo
programa**

**Lietuvos
socialinių
problemų
stebėseną**

Istorija: Socialinių problemų stebėseną (2010-2011)

- Nuo 2010 m. spalio mėn. vykdomas projektas – *Socialinių problemų stebėseną: Tarptautinės socialinio tyrimo programos įgyvendinimas (SPS)*
- Tyrimo objektas 2010 m.: Lietuvos gyventojų požiūriai į socialinę politiką; patirtys, elgsena ir nuostatos, susijusios su socialine nelygybe bei aplinkosauga Lietuvoje, dalyvavimas virtualiuose tinkluose.
- Tyrimo objektas 2011 m.: Lietuvos gyventojų požiūriai į socialinę politiką; patirtys, elgsena ir nuostatos, susijusios su sveikata Lietuvoje, dalyvavimas virtualiuose tinkluose.

Istorija: Socialinių problemų stebėseną (2010-2011)

- „Socialinės politikos“ ir „Virtualių socialinių tinklų“ klausimų blokai buvo sukurti KTU PVAI, o jų pagrindu 2010 ir 2011 m. įvykdytos Lietuvos gyventojų apklausos.

- Šių atnaujintų modulių vykdymas 2012 ir 2013 m. užtikrins longitutinę Lietuvos socialinės politikos vertinimą bei įsitraukimo į virtualius socialinius tinklus analizę.

Istorija: Tarptautinė socialinio tyrimo programa

- Tarptautinė socialinio tyrimo programa - International Social Survey Programme
- Sukurta keturių šalių, kuriose jau buvo vykdomos kasmetinės nacionalinės socialinės

Didžiojoje Britanijoje – Britanijos socialinių nuostatų tyrimas (BSA)

Vokietijoje – ALLBUS tyrimas

JAV – Bendrasis socialinis tyrimas (GSS)

Australijoje – Nacionalinis socialinių mokslų tyrimas (NSSS)

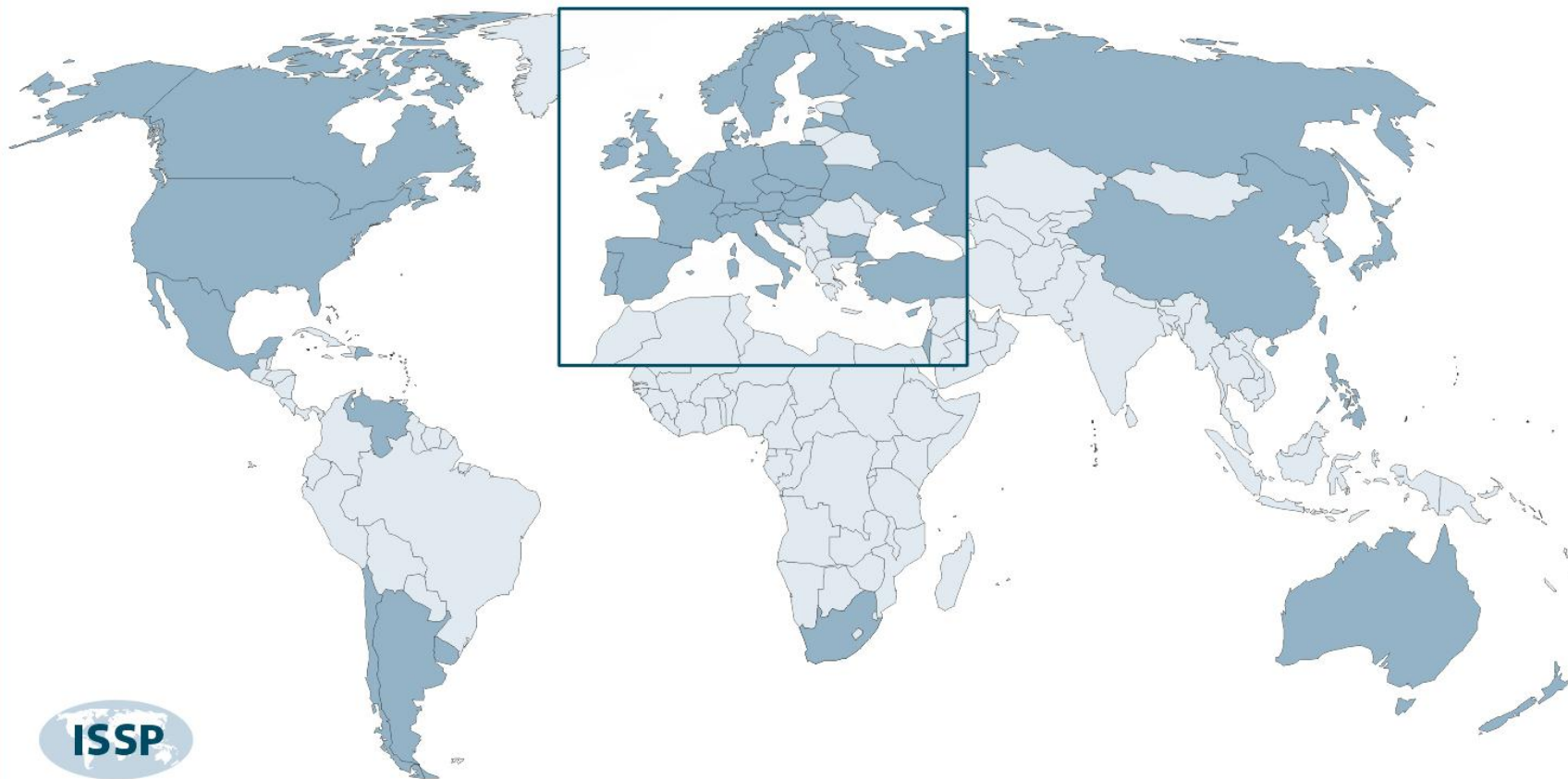
ISSP apklausų išskirtinumas

- 1) tarptautiniai palyginimai pasaulio mastu;
- 2) platus teminis spektras;
- 3) optimalus kartotinumumas laike (apklausos vykdomos kasmet, o temos kartojamos kas 7-10 m.);
- 4) aukšti metodologiniai standartai.

ISSP šalių “žemėlapis”

International Social Survey Programme 2008

ISSP modulių “žemėlapis”

- Valdžios vaidmuo (1985, 1990, 1996, 2006);
- Socialiniai tinklai ir paramos sistemos (1986);
- **Socialinė nelygybė** (1987, 1992, 1999, 2009);
- **Šeima ir kintantys lyčių vaidmenys** (1988, 1994, 2002, 2012);
- Darbo orientacijos (1989, 1997, 2005);
- Religija (1991, 1998, 2008);
- **Aplinka** (1993, 2000, 2010);
- **Nacionalinis tapatumas** (1995, 2003, 2013);
- Socialiniai tinklai (2001);
- Pilietybė (2004);
- Laisvalaikis ir sportas (2007);
- **Sveikata** (2011)

Kaip veikia ISSP?

- Kiekviena tyrimų organizacija finansuoja savo kaštus. Nėra centralizuotų lėšų.
- Tyrimo klausimynas konstruojamas trejus metus. Jį atlieka specialiai iš šalių narių atstovų sudaryta Klausimų modulio kūrimo grupė, o kritikuoja ir teikia pastabas bei pasiūlymus visos šalys narės. Jis testuojamas keliose šalyse.
- Kasmetinė asamblėja patvirtina klausimyną.

Kasmetinė asamblėja 2012 m. Cavtat, Kroatija

ISSP Lietuvoje

- Lietuva 2010 m. gruodžio mėn. tapo ISSP nare ir pradėjo vykdyti Tarptautinės socialinių tyrimų programos modulių apklausas:
 - 2010 m. buvo atliktos apklaustos „Aplinka“ ir „Socialinė nelygybė“,
 - 2011 m. buvo įgyvendintas „Sveikata“ modulis,
 - 2012 m. ISSP pasaulio mastu vykdys apklausą „Šeima, darbas ir lyčių vaidmenys“
 - 2013 m. „Nacionalinė tapatybė“

ISSP modulių įgyvendinimas Lietuvoje įgalins tarptautinę palyginamąją analizę.

Projektas siekia sukurti efektyvią ir kokybišką socialinių problemų stebėsenos sistemą Lietuvoje

- Analizuojame socialinės politikos atskirose srityse rezultatyvumą bei išsamiai ir reguliariai vertiname esamą šalies socialinę būklę. Tai sudaro sąlygas didinti socialinės politikos veiksmingumą.
 - **KAM?** ...Kur nukreipti reikiamas lėšas? Kokius svarbius socialinės politikos sprendimus reikia priimti?
 - **KAIP?** ... remiantis tarptautine praktika ir kitų šalių patirtimi.

„Socialinės politikos“ modulis

- ... skirtas ištirti Lietuvos gyventojų nuomonę apie vykdomą socialinę politiką:
 - socialinės politikos rezultatų vertinimus,
 - gyventojų socialinio teisingumo lūkesčius,
 - asmeninį saugumą (kiek jaučiasi socialiai saugūs?)
- Kiekvienais metais modulis bus papildomas socialinės politikos aktualijų klausimais.

Šeima, darbas ir lyčių vaidmenys

- Pritariate ar nepritariate šiems teiginiams?
 - *Turėti darbą yra gerai, bet iš tikrųjų dauguma moterų norėtų šeiminkauti namuose ir rūpintis vaikais*
 - *Vyro pareiga – uždirbti pinigus, o moters pareiga – prižiūrėti namus ir šeimą*
 - *Žmonės, norintiems turėti vaikų, reikėtų susituokti*
 - *Susituokę žmonės paprastai yra laimingesni nei nesusituokę*
 - *Homoseksualių moterų pora gali užauginti vaiką taip pat kaip gerai ir vyro bei moters pora*
 - *Homoseksualių vyrų pora gali užauginti vaiką taip pat gerai kaip ir vyro bei moters pora*

Kas Jūsų namuose atlieka šiuos darbus?

		Visada aš	Paprastai aš	Abu vienodai arba abu kartu	Paprastai mano sutuoktinis (-ė) /partneris (-ė)	Visada mano sutuoktinis (-ė) /partneris (-ė)	Kitas asmuo	Nežinau, sunku pasakyti
a	Skalbia	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8
b	Atlieka smulkius remonto darbus	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8
c	Slaugo sergančius šeimos narius	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8
d	Nuperka maisto produktų	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8
e	Tvarko namus	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8
f	Daro valgyti	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 6	☐ 8

Virtualūs socialiniai tinklai

- Siekiama bus iširti įsitraukimą į virtualius socialinius tinklus, kurie tampa nauja erdve pilietinei raiškai,
- Išanalizuoti besiformuojančios skaitmeninės atskirties charakteristikas.
- Reaguojant į pastarojo meto svarbius politinius įvykius, tokius kaip "arabų pavasaris", buvo numatyti klausimai apie naująsias socialines medijas ir jų poveikį visuomenei.

Nauda bendruomenei

- Sukurti ir deponuoti duomenų rinkiniai, kurie yra/bus laisvai prieinami Lietuvos ir užsienio tyrėjams antrinei analizei per nacionalinį bei tarptautinį duomenų archyvus.
- Parengtos rekomendacijos socialinę politiką formuojančioms ir įgyvendinančioms institucijoms.

